

“Zukko kitobxon” tanlovini tashkil etish va o‘tkazish to‘g‘risida NIZOM

I bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Nizom O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligiga biriktirilgan tuman(shahar)larning 4-sektoridagi “Ziyo ulash” aksiyasi doirasida ochilgan kutubxona joylashgan mahallada istiqomat qiladigan 14 yoshga to‘lgan hamda 30 yoshdan oshmagan yoshlar o‘rtasida “Zukko kitobxon” tanlovini (keyingi o‘rinlarda – Tanlov) o‘tkazish tartibini belgilaydi.

2. Tanlovning maqsadi yoshlar orasida kitobga bo‘lgan qiziqishni oshirish, teran fikrlash hamda ularning dunyoqarashini kengaytirish, o‘zbek va jahon adabiyoti durdonalarini keng ommalashtirish, jamiyatda kitobxonlikni rivojlantirish, shu bilan birga, “Ziyo ulash” aksiyasining mantiqiy davomi sifatida keng jamoatchilikka ziyo ulashish hisoblanadi.

3. Tanlovda O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligiga biriktirilgan tuman(shahar)larning 4-sektorida “Ziyo ulash” aksiyasi doirasida ochilgan kutubxona joylashgan mahallada istiqomat qiladigan 14 yoshga to‘lgan hamda 30 yoshdan oshmagan yoshlar (keyingi o‘rinlarda – ishtirokchi) ishtirok etishi mumkin.

Tanlov quyidagi **uch bosqichda** tashkil etiladi:

- birinchi bosqich – tuman (shahar);
- ikkinchi bosqich – Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahar;
- uchinchi bosqich – Respublika.

4. Tanlovni yuqori saviyada tashkil etish va o‘tkazish, shuningdek tanlovda g‘oliblarni rag‘batlantirish uchun Respublika va hududiy tashkiliy qo‘mitalar tashkil etiladi.

Tashkiliy qo‘mita rais, rais o‘rinbosari, a‘zolar va kotibdan iborat jami 5 kishilik tarkibda shakllantiriladi.

Qoida tariqasida, a‘zolar tarkibi, adliya organlari xodimlari, o‘qituvchilar, ilm-fan va adabiyot sohasi vakillaridan iborat bo‘ladi.

5. Tanlovda ishtirok etish uchun ishtirokchilar ro‘yxati tuman (shahar) adliya bo‘limi tomonidan shakllantiriladi. Bunda, har bir tuman (shahar)dan kamida

10 nafar ishtirokchilar tanlovga jalb qilinadi va ularning ro'yxati Respublika tashkiliy qo'mitasiga 20-aprelga qadar taqdim etiladi.

Ro'yxatdan o'tgan ishtirokchiga shaxsiy identifikatsiya raqami beriladi.

II bob. Tanlovni o'tkazish bosqichlari va tartibi

1-§. birinchi bosqich – tuman (shahar) bosqichini o'tkazish tartibi

6. Tanlovning birinchi bosqichi 15-iyul kuni tuman(shahar) adliya bo'limi tomonidan o'tkaziladi.

7. Tanlovning **birinchi bosqichi** intellektual o'yin (zakovat shaklida) (keyingi o'rinlarda – Intellektual o'yin) shaklida o'tkaziladi.

8. Intellektual o'yin savollari ushbu Nizomning 1-ilovasida tasdiqlangan adabiyotlar asosida Toshkent davlat yuridik universiteti tomonidan tuzilib, Respublika tashkiliy qo'mitasi tomonidan tasdiqlanadi.

Savollar Intellektual o'yin boshlanishidan 2 soat oldin hududiy tashkiliy qo'mitaga elektron shaklida taqdim etiladi. Hududiy tashkiliy qo'mita savollarni chop qilib konvertga soladi va muhrlaydi.

Savollar hududiy tashkiliy qo'mita tomonidan Intellektual o'yin boshlanishi arafasida hamma ishtirokchilar oldida ochiladi.

9. Intellektual o'yinda ishtirokchilarga (yakka tartibda) 25 ta savol o'qib eshittiriladi va ularning javoblarini Hakamlar hay'atiga taqdim etish uchun yordamchilar adliya organlari xodimlari orasidan belgilanadi.

10. Savollar boshlovchi tomonidan beriladi. Ishtirokchilar berilgan savolga 1 daqiqa ichida javob beradi. Vaqt Hakamlar hay'ati tomonidan nazorat qilinadi.

11. Ishtirokchilar o'z javoblarini shaxsiy identifikatsiya raqami ko'rsatilgan varaqchalarga yozadi hamda yordamchilar orqali javoblar Hakamlar hay'atiga taqdim etiladi.

12. Intellektual o'yinda savolga ishtirokchilar tomonidan faqatgina bitta javob beriladi hamda har bir to'g'ri javob 1 balldan baholanadi.

13. Ishtirokchilarning ballari bir xil bo'lib qolganda, qo'shimcha 1 ta savol beriladi. Savollarga birinchi to'g'ri javob bergan ishtirokchi g'olib sifatida e'lon qilinadi.

14. Intellektual o'yin boshlovchi tomonidan natijalar e'lon qilingandan keyin tugagan hisoblanadi.

15. Hakamlar hay'ati ishtirokchilarning natijalarini hisobga olgan holda 1-3-o'rin g'oliblarni e'lon qiladi.

16. Intellektual o'yinda 1-o'rinni olgan ishtirokchi keyingi bosqichda ishtirok etish imkoniyatini qo'lga kiritadi.

17. Intellektual o'yinning yakuni Hakamlar hay'ati tomonidan baholash varaqalari va bayonnoma asosida rasmiylashtiriladi.

2-§. Ikkinchi bosqich – Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahar bosqichini o'tkazish tartibi

18. Tanlovning ikkinchi bosqichi 22-iyul kuni Qoraqalpog'iston Respublikasi Adliya vazirligi, viloyatlar va Toshkent shahar adliya boshqarmalari hamda hududiy tashkiliy qo'mitalar tomonidan o'tkaziladi.

19. Tanlovning **ikkinchi bosqichi** quyidagi ikki yo'nalishda o'tkaziladi:

birinchi yo'nalish – intellektual o'yin;

ikkinchi yo'nalish – adabiyot tahlili shaklida o'tkaziladi.

20. **Birinchi yo'nalish** – Intellektual o'yin ushbu Nizomning 7-14-bandlarida belgilangan tartibda o'tkaziladi.

21. **Ikkinchi yo'nalish** – Adabiyot tahlili, ushbu Nizomning 1-ilovasida tasdiqlangan adabiyotlar orasidan ishtirokchi tomonidan 1 ta adabiyotni tasodifiy, ya'ni avtomatik generatsiya yo'li bilan tanlaydi. Tanlangan adabiyot nomi kotib tomonidan chop etiladi va ishtirokchiga taqdim etiladi. Adabiyotni qayta tanlashga, o'zgartirishga yo'l qo'yilmaydi.

Adabiyot tahlili uchun ishtirokchiga tayyorlanish uchun bir daqiqa, tahlil namoyishi uchun besh daqiqa vaqt ajratiladi.

22. Adabiyot tahlili ushbu Nizomning 2-ilovasida tasdiqlangan baholash mezonlari asosida Hakamlar hay'atining har bir a'zosi tomonidan 5 ballgacha baholanadi. Bunda, kotib tomonidan Hakamlar hay'atining har bir a'zosi tomonidan qo'yilgan ballar umumlashtiriladi.

23. Hakamlar hay'ati ishtirokchilarning ikki yo'nalish bo'yicha natijalarini hisobga olgan holda 1-3-o'rin g'oliblarni e'lon qiladi.

24. Ushbu bosqichda 1-o'rinni olgan ishtirokchi keyingi bosqichda ishtirok etish imkoniyatini qo'lga kiritadi.

3-§. Uchinchi bosqich – Respublika bosqichini o'tkazish tartibi

25. Tanlovning uchinchi bosqichi 19-20 avgust kunlari "Olmos" konvension markazida Respublika tashkiliy qo'mitasi tomonidan o'tkaziladi.

26. Tanlovning **uchinchi bosqichi** quyidagi uch yo'nalishda o'tkaziladi:

birinchi yo'nalish – intellektual o'yin;

ikkinchi yo‘nalish – adabiyot tahlili;

uchinchi yo‘nalish – erkin mavzuda ijodiy chiqish (sherxonlik, monolog va h.k) shaklida o‘tkaziladi.

27. **Birinchi yo‘nalish** – Intellektual o‘yin ushbu Nizomning 7-14-bandlarida belgilangan tartibda o‘tkaziladi.

28. **Ikkinchi yo‘nalish** – Adabiyot tahlili ushbu Nizomning 1-ilovasida tasdiqlangan adabiyotlar orasidan ishtirokchi tomonidan 1 ta adabiyotni tasodifiy, ya’ni avtomatik generatsiya yo‘li bilan tanlaydi. Tanlangan adabiyot nomi kotib tomonidan chop etiladi va ishtirokchiga taqdim etiladi. Adabiyotni qayta tanlashga, o‘zgartirishga yo‘l qo‘yilmaydi.

Adabiyot tahlili uchun ishtirokchiga tayyorlanish uchun bir daqiqa, tahlil namoyishi uchun besh daqiqa vaqt ajratiladi.

29. Adabiyot tahlili ushbu Nizomning 3-ilovasida tasdiqlangan baholash mezonlari asosida Hakamlar hay’atining har bir a’zosi tomonidan 5 ballgacha baholanadi. Bunda, kotib tomonidan Hakamlar hay’atining har bir a’zosi tomonidan qo‘yilgan ballar umumlashtiriladi.

30. **Uchinchi yo‘nalish** – erkin mavzuda ijodiy chiqish (sherxonlik, monolog va h.k) shaklida o‘tkaziladi.

Ishtirokchilar erkin mavzuning mavzusi va shakli haqida ma’lumot va materiallarni (videorolik, taqdimot va boshqalar) 15 avgustgacha (shu kuni ham) Respublika tashkiliy qo‘mitasiga hududiy tashkiliy qo‘mita orqali taqdim etadi.

Ushbu yo‘nalish uchun umumiy 7 daqiqa vaqt ajratiladi.

Mazkur yo‘nalish ushbu Nizomning 4-ilovasida tasdiqlangan baholash mezonlari asosida Hakamlar hay’atining har bir a’zosi tomonidan 5 ballgacha baholanadi. Bunda, kotib tomonidan Hakamlar hay’atining har bir a’zosi tomonidan qo‘yilgan ballar umumlashtiriladi.

31. Hakamlar hay’ati ishtirokchilarning uch yo‘nalish bo‘yicha natijalarini hisobga olgan holda g‘oliblarni (1-3-o‘rin) e’lon qiladi.

32. Ishtirokchilarga tanlov bosqichlarida materiallarni bir-biriga uzatish va boshqalarga yordam berish, o‘zaro gaplashish, uyali telefon yoki boshqa aloqa va telekommunikatsiya vositalarini olib kirish va foydalanish qat’iyan taqiqlanadi.

33. Tanlov bosqichlarini o‘tkazishning belgilangan tartibini buzgan ishtirokchilar tanlovdan chetlashtiriladi va bu haqida kotib tomonidan dalolatnoma rasmiylashtiriladi.

34. Nogironligi mavjud shaxslar tanlovda hamrohi (kuzatuvchi) bilan birgalikda (*yoki qonunchilikda belgilangan tartibda*) ishtirok etishi mumkin.

35. Tanlov o'tkazish jarayoni professional videotasvirga tushiriladi. Videotasvirdan nusxa ko'chirish taqiqlanadi. Tashkiliy qo'mitalar tanlov o'tkazilgan kunning ertasiga Respublika tashkiliy qo'mitasiga videotasvirni taqdim etadi.

III bob. Hakamlar hay'ati tarkibi

36. Tanlov birinchi va ikkinchi bosqichi bo'yicha Hakamlar hay'ati tarkiblari ushbu nizomning 4-5-ilovalariga muvofiq hududiy tashkiliy qo'mitalar tomonidan tasdiqlanadi.

Tanlovning uchinchi bosqichi bo'yicha Hakamlar hay'ati tarkibi ushbu nizomning 6-ilovasiga muvofiq Respublika tashkiliy qo'mitasi tomonidan tasdiqlanadi.

Hakamlar hay'ati tarkibi rais, kotib va a'zolardan iborat bo'ladi.

Ayni bir shaxs bir vaqtning o'zida ham Tashkiliy qo'mita, ham Hakamlar hay'ati a'zosi bo'lishi mumkin emas (kotib bundan mustasno).

37. Hakamlar hay'atining asosiy vazifalari:

– tanlov ishtirokchilarini ochiqlik va oshkoralik, adolat tamoyillariga tayangan holda xolisona baholash;

– har bir shartda qo'ygan ballarini izohlash, ishtirokchilar tomonidan norozilik holatlari kelib chiqqan taqdirda ballarni xolisona qo'yganligini isbotlab berish;

– Hakamlar hay'ati a'zolari bilan kelishgan holda ish olib borish;

– ballar teng kelib qolgan taqdirda Hakamlar hay'ati a'zolari tomonidan qo'shimcha savollar berish;

– tanlovni yuqori saviyada o'tkazilishini ta'minlash.

IV bob. Tanlov g'oliblarini rag'batlantirish

38. Tanlovning birinchi bosqichida eng yaxshi natija ko'rsatgan 3 nafar ishtirokchi g'olib sifatida e'tirof etilib, ular tegishli diplom va esdalik sovg'alari bilan taqdirlanadi.

39. Tanlovning ikkinchi va uchinchi bosqichlarida g'oliblikni qo'lga kiritgan ishtirokchilar diplom hamda quyidagi pul mukofoti bilan rag'batlantiriladi:

Ikkinchi bosqichda:

1-o'rin – televizor;

2-o'rin – “book reader”;

3-o'rin – smart soat.

Uchinchi bosqichda:

1-o‘rin – 20 000 000 so‘m;

2-o‘rin – 15 000 000 so‘m;

3-o‘rin – 10 000 000 so‘m.

40. Tanlovda faol hamda munosib ishtirok etgan ishtirokchilar tanlovning barcha bosqichlarida quyidagi nominasiyalar bo‘yicha taqdirlanishi mumkin:

- “Eng yaxshi notiq”;

- “Eng yosh kitobxon”

- “Eng faol ishtirokchi”.

41. Tanlov g‘oliblari hamkor tashkilotlar va homiylar tomonidan ham esdalik sovg‘alari bilan taqdirlanishi mumkin.

V bob. Tanlovni moliyalashtirish manbasi

42. Tanlov grantlar, texnik ko‘mak va boshqa tashqi beg‘araz ko‘mak mablag‘lari hamda homiylar va qonunchilikda taqiqlanmagan boshqa mablag‘lar hisobidan moliyalashtiriladi.

VI bob. Tanlovning yakuniy qoidalari

43. Ushbu Nizom talablari buzilishida aybdor bo‘lgan shaxslar belgilangan tartibda javobgar bo‘ladi.